

VLARIO in het Vlaams Parlement met adviezen voor een duurzaam waterbeheer in Vlaanderen en oproep tot actie

Tijdens de hoorzitting in de Commissie Leefmilieu op 24 juni 2025 gaf prof. Patrick Willems, voorzitter van VLARIO, een duidelijke boodschap mee: Vlaanderen moet dringend overschakelen naar een systeemgerichte en toekomstgerichte aanpak van waterbeheer. De klimaatverandering zorgt immers voor zowel meer droogte als hevige regenval, met zware impact op landbouw, industrie, ecologie, scheepvaart, energievoorziening en gezondheid.

DE PROBLEMATIEK IS GEKEND:
- 5 van de voorbije 8 jaren waren extreem droog, 2 extreem nat.
- Zowel overstromingsrisico's als waterschaarste nemen toe.
- Bij ongewijzigd beleid wordt de maatschappelijke impact ontwrichtend.

OPLOSSINGEN ZIJN EVENEENS BEKEND – MAAR VRAGEN OM SCHAALVERGROTING:
- Ruimte geven aan water via hermeandering, natuurlijke overstromingsgebieden en herstel van waterbergend vermogen.
- Slim omgaan met hemelwater in bebouwde omgeving: ontharding, infiltratie, buffering en hergebruik.
- Waterverbruik verminderen en hergebruik stimuleren via technologie en aangepaste gewassen.
- Gebruik economische prikkels zoals beloningen voor infiltratie (infiltratiebonus), efficiënter prijsbeleid voor grond- en oppervlaktewater en terugverdienmodellen.

EEN SYSTEMISCHE AANPAK NODIG:
- Coherente sturing op basis van waterzekerheidsdoelen en klimaatscenario's.
- Koppelkansen benutten: waterbeheer integreren met natuur, landbouw, gezondheid, ruimte en klimaat.
- Bestuurlijke versnippering tegengaan: regie versterken, met gebiedscoalities en gebiedsregisseurs.
- Transparantie en betrokkenheid bij plannen en financiering, inclusief een structureel waterzekerheidsfonds.

TOT SLOT ROEPT PATRICK WILLEMS OP TOT:
- Langetermijnbeleid met voorspelbare kaders.
- Verplichte uitvoering van hemelwater- en droogteplannen.
- Meer grensoverschrijdende samenwerking en communicatiecampagnes.

> *"We weten wat werkt. Nu is het tijd om het grootschalig te doen, met visie en daadkracht."*
>
> Patrick Willems

INFILTRATIE ALS HEFBOOM TEGEN DROOGTE EN WATEROVERLAST

Ook directeur, Wendy Francken deed een krachtige oproep: infiltratie moet centraal staan in het beleid rond droogtebestrijding en waterveiligheid.

De Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening Hemelwater (GSVH) bewijst haar nut, vooral op privaat domein, maar de evolutie blijft traag door gebrekkige handhaving. VLARIO pleit dan ook voor een structurele en toekomstgerichte financiering van het hemelwaterbeleid. De kloof tussen de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsbijdrage dreigt de ambities te ondermijnen.

BELANGRIJKE SPEERPUNTEN:
- Waterbewust bouwen kan jaarlijks 150 miljoen m^3 drinkwater besparen.
- Effluent en gebufferd regenwater moeten volwaardig worden ingezet als alternatieve waterbronnen, inclusief in landbouw en industrie.
- Slimme aansturing en hergebruik van hemelwater bij hevige regenval verhoogt de klimaatweerbaarheid van onze steden.
- Infiltratiebonus als heffing of beloning: wie regenwater lokaal houdt, wordt beloond – wie loost, betaalt.

VLARIO benadrukt het belang van samenwerking, kennisdeling en innovatie. Met richtlijnen, opleidingen en experimenten wil de organisatie lokale besturen en waterbeheerders blijven ondersteunen in hun klimaatadaptieve transitie.

En verder? Het is nu aan de commissie om die inzichten om te zetten in politieke daadkracht en de minister mee te nemen in een robuust, uitvoerbaar plan. We weten hoe het kan — laten we het nu ook doen en samen werken aan oplossingen.